

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING

GUNNAR OCH LENA BÖRJESON.

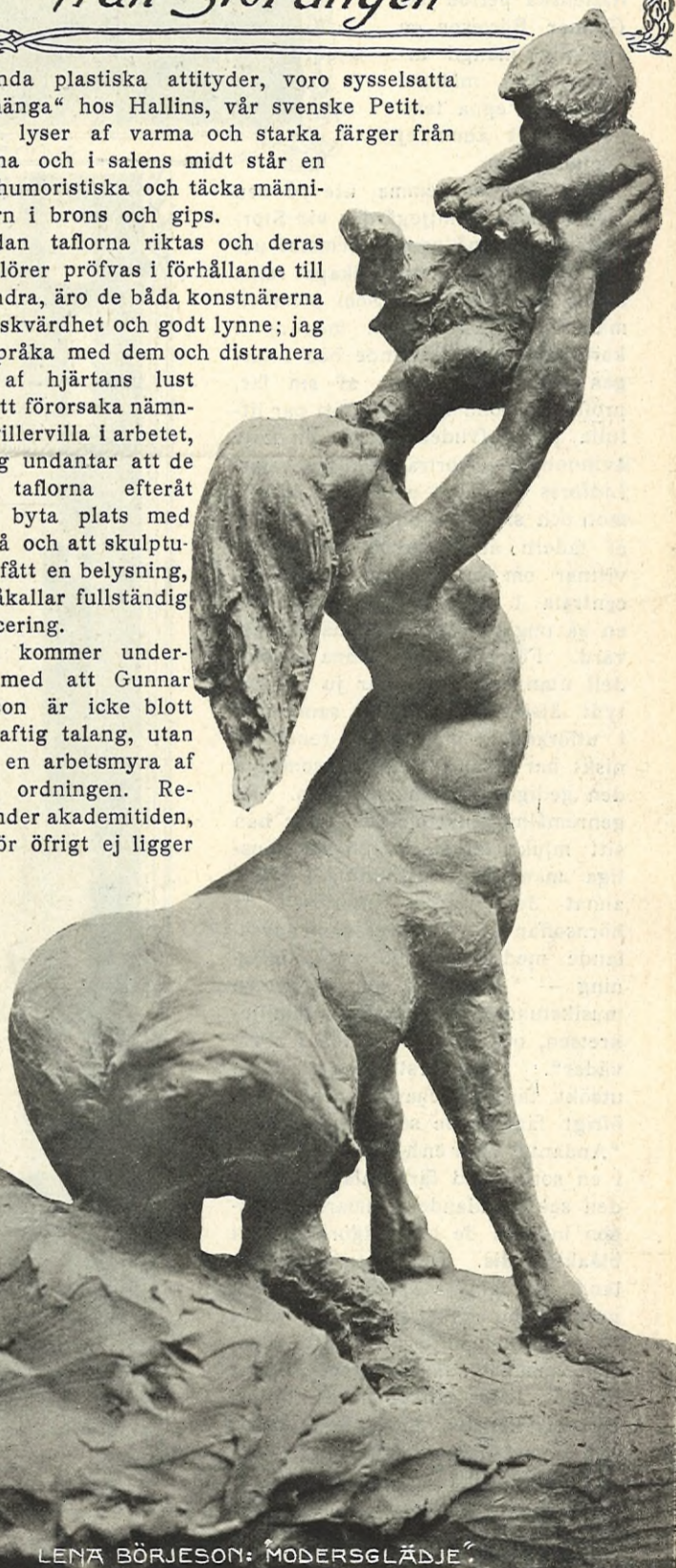
Konstnärssyskonen från Storängen

allehanda plastiska attityder, voro sysselsatta att "hänga" hos Hallins, vår svenske Petit.

Det lyser af varma och starka färger från dukarna och i salens midt står en flock humoristiska och täcka människobarn i brons och gips.

Medan taflorna riktas och deras färgvalörer pröfvas i förhållande till hvarandra, äro de båda konstnärerna idel älskvärdhet och godt lynne; jag kan språka med dem och distrahera dem af hjärtans lust utan att förorsaka nämnvärd villervilla i arbetet, om jag undantar att de stora taflorna efteråt måste byta plats med de små och att skulpturerna fått en belysning, som påkallar fullständig omplacering.

Jag kommer underfund med att Gunnar Börjeson är icke blott en kraftig talang, utan också en arbetsmyra af första ordningen. Redan under akademitiden, som för öfrigt ej ligger

LENA BÖRJESON: MODERSGLÄDJE

KONSTNÄRER och journalister träffas oftast, då hvardera parten är som ifrigast upptagen af sina respektive sysslor. Ett par inbjudningskort till en förestående utställning af taflor eller skulpturer eller också bägge delarna samtidigt snör plötsligt ned på redaktionsbordet midt ibland vardande manuskript och grymt tilltvålade korrektur. Och som korten merendels komma några timmar före tidningens ombrytning, blir arbetsordningen i ett nu omkastad, och journalisten, som nyss vallade sin fantasi i en artikel om ett barnhärberge eller den 161:sta kvinnliga rösträttsföreningens vice ordförandes 25-årsjubileum som innehafvarinna af bok- och cigarrhandeln i Rököpinge, befinner sig plötsligt plöjande det stockholmska gatuvimlet på väg till en af våra konstsalonger.

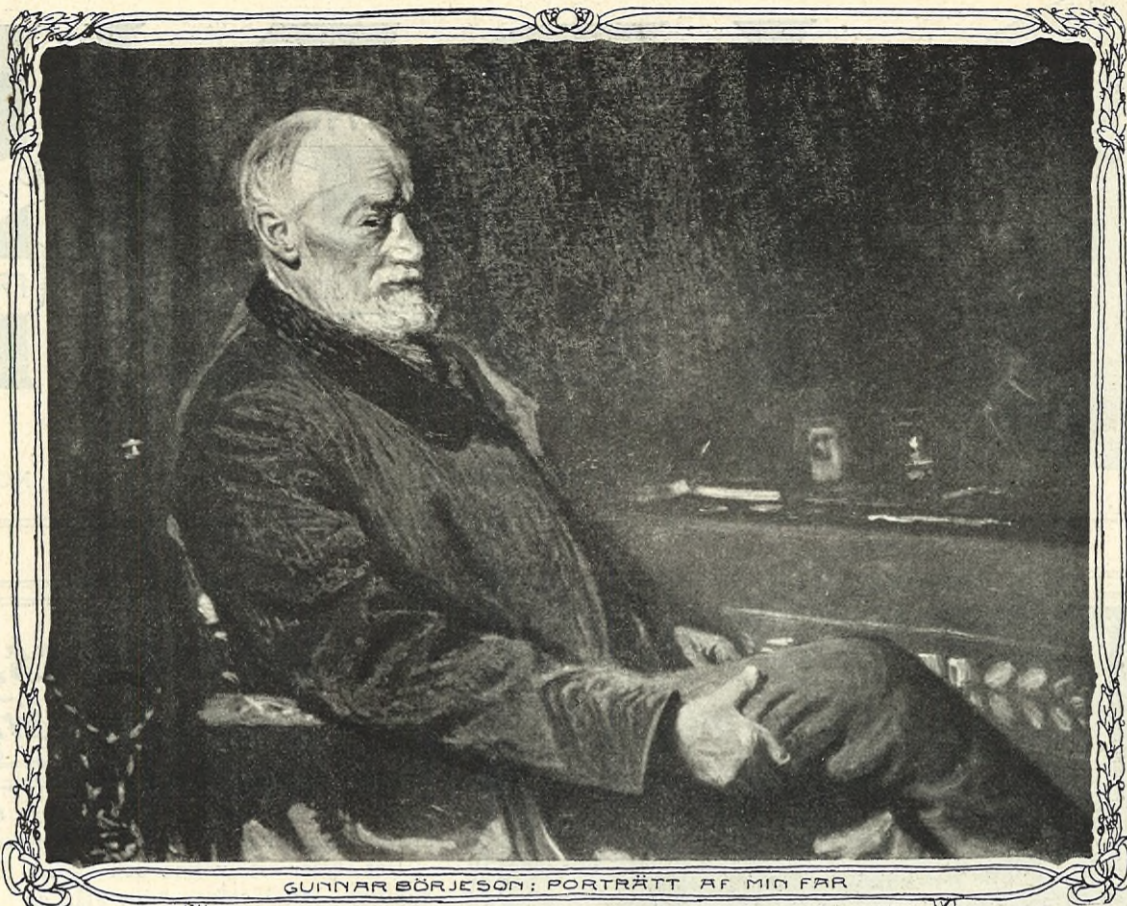
Härom dagen — en grämelerad novemberförmiddag — råkade jag af liknande skäl störta ned bland syskonen Lena och Gunnar Börjeson, där de, under intagande af

så långt tillbaka, gaf han löfte om sig att bli någonting bra. Han fick akademiens guldmedalj för ett porträtt och senare erhöill han ett tre-årigt resestipendium för att ytterligare förkofra sig. Italien blef då hans hufvudsakliga vistelseort och särskildt den lilla italienska bergsstad Civita D'Antino, där den danske målaren

Zahrtmann sedan många år är hedersborgare och dit man endast kan komma upp till fots eller ridande på mulåsnor, ty vägar i vanlig mening finnas ej.

Från denna sin italienska period har Gunnar Börjeson en anseelig mängd arbeten, bra målade, ehuru det egna temperamentet ännu ej kommit fram.

Det är här hemma, ute på den Börjesonska familjegården vid Storängen samt på sommarhemmet ute vid Hårsfjärden, han skapat sina bästa verk hittills. Som porträttmålare framträder han med det i karaktäristiken träffande och i färgen fylliga porträttet af sin far, professor John Börjeson, ett par liffulla pojkhufvuden, vidare en flott kvinnobild — porträttet af fru Aagot Lidforss — samt porträtten af sin mor och sina syskon m. fl. Bilden af fadern är tagen på kornet och vittnar om en förmåga att ge det centrala i personligheten, som hos en så ung konstnär är anmärkningsvärd. Förmånen att känna sin modell utan och innan har ju här betydligt åtskilligt och ökat sanningen i utförandet, men äfven rent tekniskt har taflan förtjänster, som röja den gedigna konstnärnaturen. På genremålningens område visar han sitt mjuka färgsinne och sin känsliga människoframställning i bland annat den vackra interiören "I hörnsoffan" — tre unga damer sysslade med handarbete och högläsning — "Andante", som återger en musikstund en sommarafon i familjekretsen, och "Under ferien i regnväder". Den förstnämnda har en utsökt färgens charme och är för öfrigt fängslande som komposition. "Andante" visar en heminteriörförd i en sordinerad färgskala, som låter den sakta fallande sommarskymningen insvepa de olika figurerna i ett blåaktigt dis. Den sistnämnda tafelan, där de fyra småflickorna, alla grönklädda, bänkat sig kring bordet i hvardagsrummet för att berätta historier, medan sommarregnet plaskar utanför, leder tanken till den intima danska konsten med dess varma och gemytsdjupa familjeskildringar. Bland de talrika landskapen är "Sep-

GUNNAR BÖRJESON: PORTRÄTT AF MIN FAR

GUNNAR BÖRJESON: PORTRÄTT AF FRU AAGOT LIDFORSS

temberrönn" markant genom sin lysande färgskala och motivets grandiosa behandling.

En annan, som nämnes, "Gamla lindar vid Nyckelviken", tillhör dessa dukar, inför hvilka man får vemodiga hallucinationer af gammal-svenskt herrgårdslif, sådant det existerade på våra mormödrars lavendeldoftande tid och hvarom den svenska diktningen förr hade så många fängslande saker att berätta.

Innan konstnären ännu hade trampat ut de näst minsta barnskorna, sade han om sig själf, att han ville bli "en riktigt stilig Rafael." Vandrigen mot det målet blir kanske väl lång, men det finns lysande stadier på

vägen, hvilka en konstnär af Gunnar Börjesons läggning helt visst kommer att uppnå.

Fröken Lena Börjeson säger om sig själf: "Jag har aldrig gått i någon konstskola — men jag har sett och studerat en god del af Europas konst mellan Elbe och Tibern, och för öfrigt har jag arbetat i följd af min obetvingliga lust att syssla med gipsen och modellerspäden."

Hon "upptäckte" skulptrisen, då hon af en händelse kommit att modellera en figur till ett julgranslotteri. Hennes far, professorn, granskade det lilla embryot till ett konstverk, fann att det var ett visst lif i det och uppmanade dottern att fortsätta. Från lek blef det allvar af modellerandet, och nu träder hon inför publiken med en serie skulpturer, som vittna om fyndig fantasi och en mjuk, smekande formtalang. Hvem kan undgå att i den lilla gruppen "Modersglädje" tilltalas af den unga centaurskulpturen, som hissar sin sprattlande pys i vädret, eller att känna med den rysande pojkvaskern, som får kallduschen öfver sig och hjälplöst håller sig fast i systemens ben. Att de konstnärliga värdena här framträda så att säga i duodesformat kan ej neutralisera dem som värden. Äfven duodesen har sin gifna plats och det sköna kan, som känt, också göra sig lika starkt gällande i små former. Bland konstnärinnans humoristiskt tänkta byster finns en roande "Kunstmalerinde fra Ströget", hvars egenart är påfallande, och på det konstindustriella området debuterar hon med en elektrisk ljuskrona i brons, hvilken visar fyndiga och lustigt sammanförda idéer.

Själfva kronan utgöres af i vägora lekande små sjonjungfrur och de bärande kedjornas fästen be-

PÄRMAR

Idun 1908
och föregående år

tillbandahållas till följande priser:
Iduns pärmar, röda med guldtryck... 1: 50
Iduns Romanoiblotek, röda eller gröna 0: 50
Iduns Hjälpreda, röda eller gröna... 0: 50

Kunna erhållas i närmaste bokhand-
del eller direkt från Iduns expedition,
om rekvisition och likvid i postanvisning
insändes.

stå af sjöstjärnor, medan några nedhängande ljuskulor äro infattade i maneter. Ett bläckhorn, också i brons, framställer en ung flicka, som i ett nät fångat en bläckfisk, vidare förekommer en sinnrikt tänkt brefpress, elektriska ljushållare o. s. v.

Dessa konstindustriella småting äga nästan utan undantag ett stänk af sin skaparinnas fyndiga och humoristiska gestaltningskonst, och de hem, där de komma att hamna, få helt säkert ett tillskott af ljus trefnad genom att besitta dem.

Fröken Börjeson har ännu åtskilligt, som vore förtjänt att framhållas för det

GUNNAR BÖRJESON: SEPTEMBERRÖNN

goda gry det röjer, men utrymmets gräns är nådd och här måste sättas slutpunkt för artikeln. Jag kan därför blott tillfoga, att de bägge konstnärssyskonens debututställning har mycket af konstnärlig skönhet och lofvande konstnärlig sträfvan att bjuda och att svenskt konstlif otvivelaktigt kan vänta vackra insatser af deras framtida alstring.
ERNST HÖGMAN.

Tänk i dag

på Iduns insamling Till kamp mot svälten — och gif Er skärf!

“Ett hjärtas rop“.

DÄR DEN snöhvita volymen med sin rubrik af blodfärgade typer i dessa dagar ligger i boklädsfönstren, lockar den genast blicken till sig.

Det är ingen utmanande bok, ehuru den behandlar en sida af ett sexuellt ämne, som på det allvarligaste berör samhället. Men det är i stället en gripande skildring, hvars styrka ligger i dess vackra afsikt att häfda ansvarskänslan och skärpa den inre hörselns förmåga att uppfatta samvetsstämman. Den anonyme författaren, hvars solida litterära talang bekräftas på hvarje sida, låter läsaren med starkt intresse följa de själsstrider en sextioårig moder utkämpar för sin sjukdomsbrutne son.

En konsultation hos läkaren har bragt Max öfvertygelsen, att den sjukdom han under ett sorglöst njutningslif ådragit sig, skall, om han fortsätter att lefva, bli till en grym plåga för honom själf och en fara för andra. Han försöker taga sig afdaga med morfin, men öfverraskas af modern och blir räddad. Efter en kurbehandling vid en tysk badort återkommer han som en ny människa, och faran för att den hemiska sjukdomen skall bryta ned honom synes i det närmaste aflägsnad.

Då förför han moderns husjungfru, ett barn blir följen, men båda dö i samma sjukdom, som Max är angripen af. Den verkliga orsaken till de båda dödsfallen får Max emellertid aldrig veta, men för hans ålderstigna mor, som känner det rätta förhållandet, börjar nu en tid af oafbruten ångest samt af aktgifvande på sonen och på hans begynnande umgänge med en sympatisk ung kvinna, dotter af en familj, till hvilken modern står i mångårigt vänskapsförhållande.

Modern uppbygger alla sina krafter för att hindra de båda unga att förälska sig i hvarandra, hon spelar på moderegoismens strängar, förödmjucar sig inför sonen genom att på lönliga vägar söka bringa sanningen i ljuset — men lifvet går sin omutliga gång, trots allt, och en dag äro Max och Malin gifta med hvar-

En tendensskildring.

andra. Historien slutar med att modern dör, innan hon hinner se, huruvida olyckan skall bryta in och ödelägga det nya hemmets glädje och harmoni.

“Den som tiger bär skulden“ äro de ord, under hvilkas tyngande välde modern drifves att arbeta sig fram till samvetsfrid. Hon sätter in sitt lif därpå, men när hon efter årslänga kval, efter kompromisser med sin öfvertygelse och ett ränksmideri, som helgas af sitt uppsåt, äntligen fått afbördas sig den plågande hemligheten, mötes hon af lifvets oförstörbara kraft, kärleken, som i sin äkta form aldrig godtagger andra synpunkter än sina egna.

Det är ett af de träffande dragen i denna själfulla och på intressanta psykologiska detaljer rika bok. Moderns bild etsar sig med alldeles särskild klarhet in i läsarens medvetande, det osvikligt rena i hennes natur motiveras omsorgsfullt af hennes handlingar och hon blir stundom stor i sin tysta kamp. En annan sak är att författaren icke fullt öfvertygar läsaren, att Max' sjukdom har den ödeläggande form, som striden afser att understryka. Under skildringens senare hälft verkar han tvärtom med sitt goda humör, sin verksamhetslust och sitt lifliga temperament som hälsan själf. Däri ligger, synes mig, bokens svaghet, för så vidt författaren haft det tendentiösa syftet att vilja rikta en varningens och maningens appell till ett samhälle, som stundom tar allt för lättvindigt på de sexuella farorna. Man stannar inför spörsmålet: skall det gå de båda unga väl eller illa? Och då man hänvisas att svara själf, kan man på goda grunder se deras framtid mera ljus än mörk.

Men fränsedt denna inadvartens har skildringen mycket att ge af bärande patos, träffsäker människoskildring och själisk värme. Det är med ett ord en bok, som måste vinna många läsare och som förtjänar det.

E. H—N.

Använd endast

KOCKUMS

PANSAR-Emaljerade

GJUTNA GRYTOR.

Giffrä.

Solida.

KALMAR ÅNGKVARNS A.-B:s

KALMAR 1:ma

- RISSTÄRKELSE -

OBS! Gulmedalj i London 1906.

tillverkad på landets modernaste stärkelsefabrik, utmärker sig särskildt för **hvit**het, renhet och styrka.

Finnes hos hvarje välsorterad specialhandlare i hela riket.

"Doktors torsdagsmiddag."

GRUPP AF GÄSTER VID TORSDAGSMIDDAGEN Å SLUMSTATIONEN PÅ SÖDER.

A. Blomberg foto.

BLAND DE PENNINGGÄFVOR från våra landsmän i Amerika, som nu inflyta till vår insamling, och som visa, att det långa afståndet snarare stärkt än försvagat medkänslan med de lidande i hemlandet, kom för några dagar sedan äfven en postanvisning på 111 kr. 52 öre, åtföljd af nedanstående bref:

Till Redaktionen af Idun.

Jag sänder härmed 111:52 kronor, för att genom dem och eder godhetsfulla försorg bjuda så många det räcker till af de "nödlidande" på en ärlig *svensk torsdagsmiddag* (utan något utländskt tillbehör, hvarken "risgryn eller kaffe" eller annat importeradt), en middag, som innehåller det mesta i näring — och i mitt tycke det smakligaste också — nämligen *ärter och fläsk* samt *pannkaka med lingonsylt*.

Middagen kan anordnas å "Slumhemmet" eller hvarhelst Idun så vill. Det är egentligen blott en önskan, jag framställt — icke bindande för Idun — ty finnes bättre användning för pengarna, så använd dem till det bättre!

Med svensk tillgifvenhet:

Richard Hogner.

Vi konfererade genast med slumsysstrarna, som med glädje åtog sig uppdraget att vara vicevärdinnor vid doktors torsdagsmiddag och noggrant följa hans föreskrifter.

Och på så sätt kom det sig, att det i torsdags var mer brådtom än annars litet hvarstans på slumstationerna, på Kungsholmen, på Söder och i Hagalund, ty man väntade fler middagsgäster än vanligt denna dag, och det skulle vara något litet särskildt festligt med det hela. Det var en dimmig och grå dag, med envis, våt kyla, och middagsgästerna, som kommo en och en vid 12-tiden och fyllde slumsysstrarnas lilla matsal å stationen vid Renstjärnsgatan till sista plats, kröpo frusna och bleka ihop kring middagsbordet. Jag måste tänka på hvad en fattigvårdssystem just sagt mig, nämligen att detta är den väderlek, då fattigman i de fuktiga bostäderna behöfver ved nästan mer än annars under den starka kylan, men ingen får, ty hvem vill ge ved nu, hvem tänker på att det kan behövas? Det är inte som i smällkalla vintern, då det går ganska lätt att tigga hop pengar till ved.

Ja, här var nöd, det såg man på de utmärklade ansiktena och ögonen, som fått sin särskilda blick af aldrig lättande betryck. Men en väluppfostrad nöd, städad, tillsam,

tacksam, och så mycket mera gripande just därför. Småbarnen med kalla fingrar och hungriga ögon iakttago det oklanderligaste broddskick, och de äldre växlade lågmält ord om de dagliga bekymren — det samtalsämne, som aldrig tryter för den som fått »praktisera lifvet», som en gumma uttryckte det. En sjuk hamnarbetare, som med ett vemodigt leende betraktade sina magra, hvitnade händer, »de kunde duga för en fröken att skrifva med, men inte för en grofarbetare», menade han, hade en ofärdig hustru där hemma, en flicka som var krympling och så »pojken här, som sätter i sig en tioöres limpa som ett ingenting om mornarna». Fadersstoltheten öfver den matfriske fyraåringen, den ende krye i familjen, blandades med en viss oro för hur det skulle lyckas att skaffa honom alla de limpor han komme att behöfva i vinter. Slumsysstrarna ha hvarken pengar eller krafter att hålla på med sin bespisning hvarje dag hela vintern.

»Annars är det då en välsignad sak med den här maten,» var det allmänna omdömet, »och det är inte många som skulle göra hvad sysstrarna göra.»

Alla hade hittills varit mycket meddelsamma, men då ärterna och fläsket buros in, blef det slut med konversationen. Man hade annat att sköta. Den svenske läkaren, som borta i Boston sitter och längtar efter en svensk torsdagsmiddag, skulle helt säkert varit en lyckligare man, om han fått slå sig ner bland sina gäster och äta sin middag bland dem, tillagad just efter hans recept. Nu var detta omöjligt för honom, men här finnas både barmhärtiga hjärtan och penningar på närmare håll, och dem som ha bägge delarna och därtill lust att bestå sig en sann tillfredsställelse föreslå vi att följa doktor Hogners exempel och bjuda slummens fattiga vänner på middag. Vi åta oss med glädje besväret att ordna middagen, om där bara är någon som vill göra om det här,» voro slumföreståndarinnans sista ord till mig, där hon stod i dörren, leende glad och trött öfver de tunga rågade pannkaksfaten, som just skulle sättas in på borden.

E. — ER

När syrsorna tystna.

ACK, LYSANDE DAGAR, för karga, för korta, bara en ljusblick och sedan farväl, knappt ser jag dig, kära, och strax är du borta, och dagarna rinna för karga, för korta undan min längtans förbrinnande själ.

Dig kläder oktober, den fina och bjärta, skirt i sin skönhets förgängliga skrud, och gripen jag trycker i dig till mitt hjärta en höstdröm i toner så fina och bjärta, vildvinets hårsvall och persikans hud.

Men är jag ännu den du trodde mig vara, nu när det blöder af blod på vår väg, och ser du ännu i det kalla och klara det hjärta jag alltid för dig ville vara, fryser du inte hos sångaren, säg?

Ditt öga i brådsnkande afskedsminuter lofvar mig allt och fördubblar sitt ljus, men kyssen är vemod, och åter sig sluter din iris i andlösa afskedsminuter, lämnande mig i mitt mörknande hus.

Och dagarnas lycka blir ödslig i glansen, rosorna vissna, blott vi äro kvar, ett sväfvande par bland de sista i dansen, när syrsorna tystna och bleknad i glansen himlen begrundar den purpur, som var...

ANDERS ÖSTERLING.

I rökhytten.

En skiss om stockholmskan för Idun af Dan.

SOMMAR. En skärgårdsbåt. Rökhytten. Jag. En ung stockholmska. Mycket hatt och mycket hår, men föga ansikte. Hvar sin enkronasvolym. Tystnad och innanläsning. Jag tar upp en cigarr och ämnar tända, men hejdar mig och lyfter på hatten:

— Kanske tobaksrök generar?

Den unga flickan ser upp från boken och tittar sig omkring som om hon undrade, om jag talade till någon annan; men som vi äro ensamma i hytten och hon finner mina milda ögon riktade mot sig, rodnar hon lätt och svarar kort och något chockerad öfver min djärfhet att tilltala henne:

— Det här är ju en rökhytt!

Och så ser hon ned i boken igen.

— Ja, säger jag, annars skulle jag inte komma med en sådan fråga.

Den unga flickan tänker ett ögonblick synbart intensivt, därefter rodnar hon en nyans högre, harskar sig svagt och förefaller ännu mera chockerad.

Tystnad och innanläsning. Jag röker. Den unga flickan börjar hosta. Jag lägger bort cigarren.

— Skall jag kanske öppna dörren? frågar jag.

Den unga flickan ser plågad ut.

— Var så god! säger hon iskallt.

LÄS!

Några äldre årgångar realseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som föru ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige *portofritt!*

Idun 1892	2:—	Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas) 5: 50
Idun 1893 (nr 1 felas)	2:—	Idun 1907 (med julnumret)
Idun 1895 (utan julnummer)	2:—	Iduns julnummer 1894
Idun 1903 (med julnumret)	4:—	Iduns julnummer 1898
Idun 1904 (med julnumret)	5:—	Iduns julnummer 1905
Idun 1905 (med julnumret, nr 28 felas)	5:—	Barngarderoben 1905, komplett

LÄS!

Mitt första författarskap.

Och hennes lilla hufvud sjunker ännu djupare öfver boken.

Plötsligt biter jag fullständigt hufvudet af skammen.

— Kan ni säga mig, småler jag, hvarför unga flickor alltid vilja sitta i rökhytten?

Den unga flickan spritter till, smäller igen boken och reser sig hastigt. Hon har blifvit blek.

— Ack, nej, nej, gå nu inte! utbrister jag förtviflad. Jag vet att jag har begått en dödsynd mot den svenska konvensansen och ändå framhårdar jag. Kan jag inte få språka litet med er! Risken är ju så minimal!

Den unga flickan betraktar mig förbluffad ett par sekunder. Jag är som en enda stor bön hela människan. Ändtligen sprider sig ett något osäkert leende öfver hennes lilla ansikte och hon sjunker åter ned i soffhörnet, ehuru en smula tveksamt.

— Men kanske jag stör, boken är kanhända intressant?

— Jag läste inte, svarade den unga flickan, jag bara stirrade.

Ja, vi börja språka. Vi tala konst och litteratur och lawntennis och teater. D. v. s. det är egentligen jag som för ordet. Den unga flickan hör bara på och håller med om allting. Hon är förtjusad. Men när jag antyder att Forsell inte är fullt den don Juan som man drömt sig, reagerar hon och opponerar sig energiskt.

Jag halkar så småningom in på kvinnans rösträtt. Den håller hon på oryggligt.

— Men hvad skall ni egentligen göra med er rösträtt? frågar jag.

Den unga flickan skruvar på sig, kliar näsan och blir ganska röd. Men så ser hon mig rakt in i ögonen och framkastar:

— Hvad gör ni med er?

— Jag . . . jo, jo, jo . . . jag . . .

Paus. Jag trefvar nervöst efter cigarrstumpen och sticker den i munnen — orätta ändan till och med. Den har lyckligtvis slocknat. Men det finns godt om aska.

I samma ögonblick inträda tre andra unga stockholmskor i rökhytten och slå sig ned hos den unga flickan. De äro tydligen gamla bekanta. Jag drar mig diskret tillbaka i mitt hörn och lutar mig åter öfver boken. Men det är mig alldeles omöjligt att kunna hålla samman en enda rad. Det är ett förskräckligt hviskande och fnissande och tisslande och tasslande.

Till slut kan jag inte låta bli att snegla upp. De fyra unga stockholmskorna sitta i en enda klunga och min unga flicka är alldeles förvandlad. Allt det skygga, litet stela, ljuft kvinnliga är som bortblåst och i stället ser jag en fullständig gamängtyp med ystra ögon och frigjorda gester. Jag dyker hastigt ned i boken igen. De tala bestämdt om mig!

En hviskning:

— Se på hans händer!

Ja, mina händer äro verkligen litet röda. Jag gömmer dem brådskande i fickorna.

Åter en hviskning:

— Titta på hans fötter!

Ja, mina skor kunde vara elegantare. Jag skjuter fötterna så häftigt under soffan, att jag faller framstupa och stöter hakan mot bordskanten. Ett halfkväfadt kluckande.

— Har ni någonsin sett sådana mustascher! Dem på din mun, Viola!

Jag reser mig hufvudyr, bugar mig lätt för min egen bild i väggspegeln — jag känner i hastigheten inte igen den — och flyr ur rökhytten förföljd af ett stickande fnitter.

Och så gömmer jag mig i damsalongen hos de äldre stockholmskorna.

MARIKA STJERNSTEDT SOM SJUÅRING.

I DAGARNA utkommer fru Marika Stjernstedts nya bok för hösten och samtidigt ha vi som ett apropå velat meddela författarinnans bidrag till serien *Mitt första författarskap*. Den nya romanen, hvars titel blir "April", är en historia om helt unga människor och den första i en trilogi med den gemensamma titeln *Vågarna*, där författarinnan afser att på olika sätt framlägga den inre utvecklingens väg till klarhet öfver känslolifvet.

JAG TÄNKER DE FLESTA, som kommit att ägna sig åt författarskap — och inte så få andra på köpet — redan tidigt visat böjelser i den vägen. Barn med lifligt ingenium ha många lekar. För min del vet jag, att jag första gången fattade pennan till diktning redan vid 7-års åldern, och att det blef en historia om ett par små äfventyrsälskande barn, hvilken jag själf glömt, men som af anhöriga bevarats i roadt minne.

Men se här min första litterära mandat af mera framstående art:

Jag var 13 år och hade blifvit satt i klosterpension i Paris. Herre gud, det gamla grå klostret med sina stora trädgårdar, det fridfulla, regelbundna lifvet, de goda nunnorna, den rätt brokiga kamratkretsen: där voro den flitiga och enfaldiga Gabrielle, den alltid uppstudsiga Jeanne, som talade politik, ty hon hade en onkel i regeringen, den lifliga, romantiska Madeleine med ögon som stenkolsskolor, den lilla sentimentala Marthe och mulattskan Yvonne med hvita tänder och rullande ögon i sitt glada platta ansikte som en negress och fickorna fulla af insmugglade sötsaker! Det brann af lefnadslust inom oss alla, och några af de mera företagsamma med Marika, *la suédoise*, i spetsen bildade en litterär sammanslutning. Där skulle skrivas tidning med dikter och uppsatser och följetong, och följetongen författade jag.

På alla lediga och möjliga stunder såg man mig nu med penna och papper. De andra tröttnade snart, men jag hade fått blodad tand. Och så företog jag mig att skriva en riktig roman, en roman ur mitt hjärtas djup och som ingen skulle få läsa. Ty instinktivt kände jag att den icke skulle bli något för Marthe eller Madeleine eller mulattskan Yvonne.

Af denna roman har jag endast kvar ett svagt minne: det var en enleveringshistoria med svarta riddare och kyssar i månsken och någon ränksmidande bof i bakgrunden. Men den fick ett bedröfligt slut. En vacker morgon hittade vakthafvande systemen den i min pulpet, och det blef helt enkelt skandal i klostret. Det hölls råd och jag kallades inför föreståndarinnan. Värre osedlighet hade man ej tänkt sig, och det kräfdes hela mitt anseende som primus i klassen för att klara situationen.

Så fick jag förlåtelse och med den många förmaningar. Förlåtelsen var ljuf — goda systrar, jag minns er med tacksamhet och rörelse! — men förmaningarna, de hjälpte föga.

Man fullföljer obevekligt sitt öde.

Från Paris kom jag hem igen, och nu följde uppväxtåren, de oroliga åren. Jag skref. Jag ritade och målade. Jag gjorde också musik, försökte komponera. Inbillningens lif var starkt och intensivt och det hade ingen brygga till det verkliga lifvet. Känslan af isolering var ständig och underlig. Så ha väl de flesta en gång känt, och så känna vi väl ännu ibland, men knappast mer så hjälplöst som i den tidiga ungdomen.

Men nu kommer jag till det öfverväldigande intryck den första kontakten med verklig, modern litteratur gjorde på mig.

I mitt hem var man icke litterat på den tiden, och var man något ditåt, så var man högst gammalmodig. På hvilka vägar en bok af Kielland kom mig i händerna, det har jag alldeles glömt; men icke hvad det blef för mig. Något oerhördt, obegripligt och dock afgörande. Mitt eget författarskap kastades på elden, och på ett par år tror jag väl knappt att jag tog i en penna. Jag endast läste. Jag läste hela nätterna, jag läste i smyg, det faller af sig själf. Det gamla lånbiblioteket vid Dombron i Uppsala, jag beträdde det som om det varit en kyrka! Om det i våra dagar ännu finns unga människor, hvilka se på böckerna så som jag på den tiden såg på böckerna, vill jag sända dem en hälsning och ett förstående!

Nå — jag skyndar mig.

År 1894 på hösten utkom *Sven Vingedal*, berättelse af Mark Stern. Mark Stern, det var jag, och jag var då nitton år gammal.

Jag minns besöket hos herr Geber, min förste förläggare. Min far var med mig och de båda herrarna samtalande i all gemytlighet, medan jag själf stod frånvarande, alltför belåten att slippa ingripa. Och så låg en dag den tunna ljusblå boken på bokhandelsdisken. Den gick åt, i alla fall i Uppsala, där min anonymitet snart blef röjd, och fick en rätt god press; jag intervjuades af Mari Mihi och kom i Idun — nåja, inte alldeles då, men tre fyra år senare, efter ännu ett par små böcker.

Allt skedde, som det heter, som i en dröm. Goda människor uppmuntrade mig och verkligt kritiska personer kom jag icke i beröring med. Hvad det gick lätt! Jag skref, och det jag skref blef tryckt — och dock beredde det mig ingen tillfredsställelse. Bristen på medvetande och kamp i mitt arbete plågade mig själf, utan att jag förstod hvad det var.

Men detta må nu i all korthet vara nog om mitt första författarskap. Det är mig i alla fall kärt liksom det mesta jag upplefvat, ondt som godt. Man kan inte göra om sig, och man kan inte göra om det man gjort. Låt oss då se med vänliga ögon tillbaka och med skarpa endast framåt.

Maj 1909.

MARIKA STJERNSTEDT.

Landets främsta

litterära och konstnärliga illustrerade familjetidning
bör ej saknas i något hem. Pristäfingar hvarje vecka.
Helt år 6:50, halft år 3:25, lösnummer 12 öre.

IDUN

Lillie Landgren och

MER AN NÅGONSIN förr äro egna hems- och småbrukarfrågorna dagens brännande spörsmål, och den skildring, som här nedan följer om en erkännansvärd kvinnlig insats i det nationella arbetet för beredande af utkomst och trefnad åt landets barn i det egna hemlandet, har därigenom sitt särskildt aktuella intresse. Nedskrifvarinnan,

henne till buds för inhämtande af kunskaper och erfarenhet på detta område. Efter aflagd studentexamen 1898 reste hon till England och studerade vid Swanby Horticultural College i fem terminer från jan. 1899 till aug. följande år. Därefter antog hon en trädgårdsplats och stannade där till mars 1901. Hemresan anträdde och så följde en kurs vid Agdatorps trädgårdsskola, åter en plats i privat trädgård samt under vintern 1902—03 en kurs vid Adelnäs trädgårdsskola som extra elev. Hon erhöi nu ett resestipendium från Fredrika-Bremer-förbundet och besökte skol- och koloniträdgårdar i Sverige och Köpenhamn för erhållandet af en bättre inblick i den pedagogiska sidan af saken.

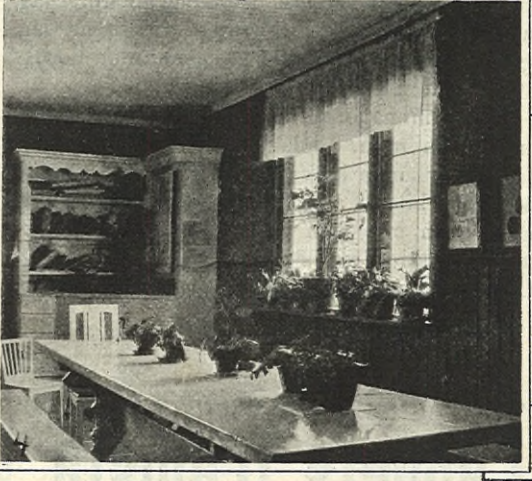
I DESSA TIDER, då kvinnans förmåga i olika riktningar dryftas öfver hela den kultiverade världen, ofta på ett väl stormigt sätt, kan det vara på sin plats att framvisa så många slående exempel som möjligt på, hur en kvinna mera i det tysta kan skapa sig en ställning, genom hvilken hon utöfvar en verksamhet som talar för sig själf.

För dem, som besökt Leksand, torde Torshäll och dess grundläggariinna fröken Lillie Landgren ej vara obekanta. Uppe på sluttningen af Tibbleberget med byn Tibble vid dess fot (ungefär 3 km. fr. Leksands Noret) har Lillie Landgren med en ihärdighet, som närmar sig den manliga segheten i styrka, grundat och uppodlat skolträdgården Torshäll på själfva klipphällen. Det ena lasset matjord efter det andra fick köras upp, och då hon ändtligen kunde börja så och sätta, fick hon snart den bittra erfarenheten, att blott en del föll i god jord, det öfriga på hälleberget. Nya tag, nya missräkningar, men så en vacker dag stod Torshälls trädgård i full växtkraft och har nu i flere år gifvit god afkastning och stigit i rang till en betydande skola för trädgårdselever.

Lillie Landgren ägnade sig tidigt åt sitt favoritstudium trädgårdsskötseln och har grundligt begagnat sig af de tillfällen, som stodo

Det var på sommaren 1904 fröken Landgren inköpte ett stycke mark på Tibbleberget, hvarifrån man har den härligaste utsikt öfver Dalälven och åsarna i fjärran. En "lillstuga" byggdes och odlingsarbetet börjades med lif och lust. År 1905 byggdes "storstugan" och året därpå anordnade Kopparbergs läns hushållningssällskap en kurs i trädgårdsskolan på Torshäll för män och kvinnor. Denna första kurs fördelades på 5 veckor vår och höst och räknade 9 elever. Denna följdes nu af flera och 1908 fick skolan sitt arbete fastställt efter ett rationellt program och kunde glädja sig åt ett alljämt ökad elevantal. Torshäll kunde nu också erbjuda en del af eleverna bostad och inackordering, då de förut blifvit nödsakade söka sig rum i närliggande gårdar.

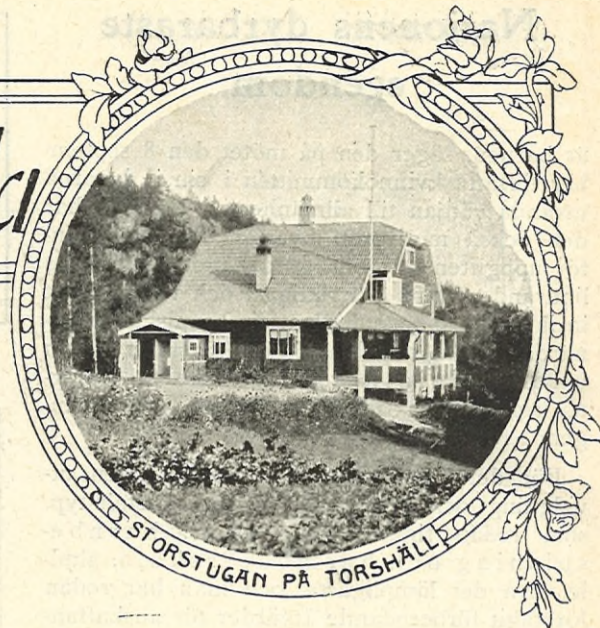
Den gångna våren och sommaren samt en del af innevarande höst ha varit en sträng arbetstid för fröken Landgren och hennes högra hand fröken Märta Ph'lip, sedan sommaren 1908 biträdande föreståndarinna. Utom hushåll-

1. Fröken framför d Lillstugan från Torshäll i Dalälvens dala. 3. Fröken och "Dottern" i lektionsrummet i Spiselhörnen i Leksand. 4. Inne i lillstugan.

Torshälls trädgårdsskola

fru Hetty Meisner-Lundh, är maka till den kände författaren Nils Wilhelm Lundh, och det unga konstnärsparet — fru Lundh är nämligen en begåfvad och fackligt utbildad sångerska — tillhör numera den jalang af vägbanande unga viljor, som af sympatiens makt drivits att förlägga sitt verkningsfält bland det kärnfulla folket i "Sveriges hjärta".

ningssällskapets kurser, liknande dem år 1906, har anordnats en kurs i tillredning af trädgårdens alster. Den slutade 1 nov. efter att ha pågått i två och en half veckor. Denna kurs hade 10 deltagare och har bekostats af Leksands Hemslöjdsförening.

Af allt detta framgår att Torshäll i främsta rummet vill vara en hjälp och en skola för småfolket, för dem, som äga och äro beroende af eller ämna skaffa sig egna små jordområden. Fröken Landgren intresserar sig ofantligt för småbrukarsystemet och egna-hemsidén och två år å rad (1907—1908) erhöil hon statsstipendium för att studera trädgårdsodlingen bland folket, egnahemsträdgårdar samt läroanstalter, där folkets barn erhöillo undervisning i trädgårdsskötsel. Hon besökte därvid Finland och Danmark samt genomreste Sverige ända upp till Haparanda.

Det står dock hvar och en fritt att deltaga i arbetskurserna och på de sista åren ha våra familjeflickor från olika delar af vårt land flitigt begagnat sig af tillfällena — särskildt anlitad har kursen i frukt- och grönsaksinläggning varit af unga blifvande husmödrar och unga flickor, som önska blifva en mera oundgänglig faktor under syltningsperioderna i hemmen.

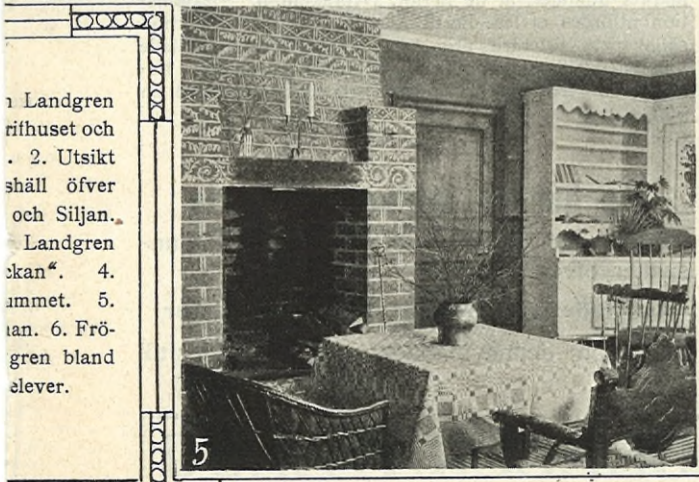
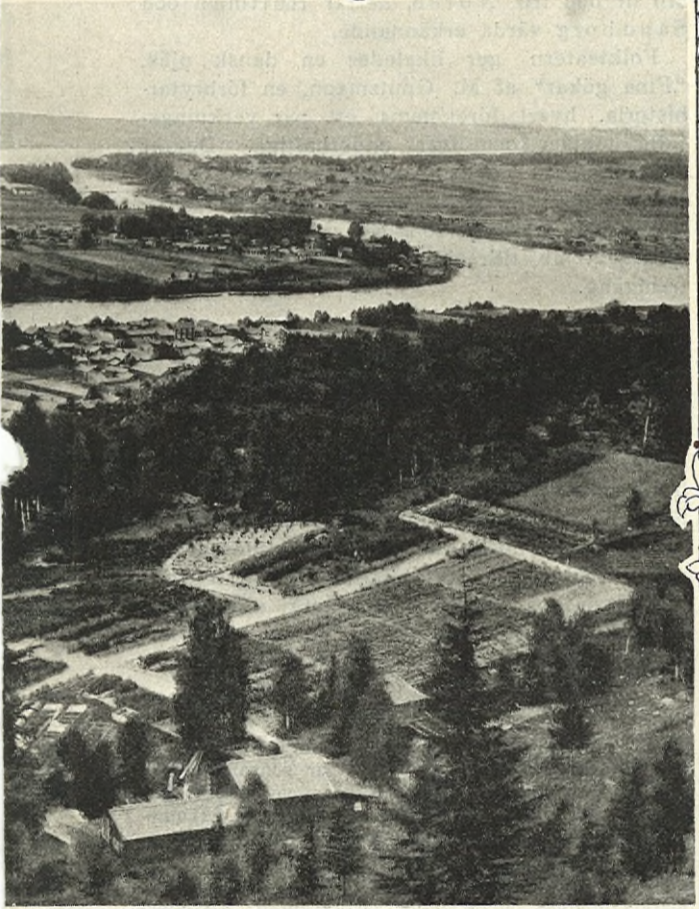
Säkert är att innehället af fröken Landgrens visthus och källare är ägnadt att på kraftigaste sätt sporra till ett ingående studium i denna konst. Hylla efter hylla lastad med de läckraste fruktkompotter, rader af glasburkar med den klaraste sylt och så alla de konserverade grönsakerna! Allting är så prydligt och aptitligt ordnadt, och man kan snart sagdt följa hela färgskalans nyanser på de långa burkraderna med deras olika innehåll. Också förekommer ej annan kost än den vegetariska på Torshäll, hvarför ett duktigt förråd är af nöden.

Då man besöker Torshäll och vandrar mellan trädgårdens blomstervallar och unga fruktträd, skådande ut öfver den storslagna taflan, som utsikten erbjuder, gripes man af beundran. Dels måste man skänka sin odelade erkänsla åt en kvinna, som på eget bevåg och med egna händer skapat ett blommande eden högt uppe på Tibblebergets ofruktbara hällar. Dels öfvervåldiga de aflägsna bergen med sin skönhet och man njuter i stora hela drag af det underbara färgspelet. Som ett glänsande ljust band drar älfven fram mellan gula fält och röda små byar, vid horisonten bölja åsarna i vågor af grönt, violett och starkaste blått mot väster, där solen målar i långa röda stråk.

Bakom trädgården reser sig Tibblebergets högsta topp som en skyddande mur åt norr, och där susa tallarna, då vinden drar förbi. Om höstkällarna, då dimman stiger från älfven, förvandlas dalen till ett hvitt haf, som böljar sakta för vinden. Fritt från dimman, ligger Torshäll högt öfver den hvita ytan, och kommer då trädgårdens ägarinna ut bland sina blommor, som ensamt lysa och leka öfver allt det gråa, måste hon känna segerstolthet och segerglädje, då hon förnimmer de sakta dymningarna mot bergets fot.

Leksand, hösten 1909.

HETTY MEISNER-LUNDH.

1 Landgren
rithuset och
. 2. Utsikt
shäll öfver
och Siljan.
Landgren
ekan". 4.
mmet. 5.
an. 6. Frö-
gren bland
elever.

5

6

Nationens dyrbaraste egendom

är barnen, säger den på mötet den 8 september tillsatta kvinnokommittén i sin i dagarna utsända vädjan till allmänheten. Därmed har den också motiverat, hvarför den, ställd inför uppgiften att söka göra något för nödens lindrande, funnit det riktigast och viktigast att inrikta sig på att hjälpa de kroniskt undernärda barnen och bland dem särskildt barn under skolåldern, som icke få begagna sig af den alltmer utvidgade bespisningen i folkskolorna.

För detta ändamål anser man, att en utvidgning och utveckling af den anstaltstyp, som redan finnes i Katarina barnbespisning och husmodersskola, skulle vara det lämpligaste, och man har redan företagit förberedande åtgärder för anskaffande af lokal och vittalande af lämpliga krafter att förestå eventuella anstalter. På denna punkt i arbetet har man emellertid fått stanna för att söka försäkra sig om allmänhetens understöd. I spetsen för undertecknarna af det utrop som för detta ändamål utgått, står prins Eugen; i öfrigt märkes ett stort antal socialt intresserade personer, däribland flera läkare, och slutligen kommittén själf, hvars ordförande är doktor Julia Kinberg, sekreterare doktor Inez Laurell, och kassaförvaltare, som mottager och redovisar inkomna penningbidrag, doktor Mathilda Lundberg, Biblioteksgatan 27, Stockholm.

Som benämningen »barnbespisning och husmodersskola» antyder, har man tänkt sig att, samtidigt med att man förhjälper de undernärda barnen till ett mål närande mat om dagen, äfven kunna bereda tillfälle för ett antal unga flickor, hufvudsakligen nyss komna ur folkskolan, att genomgå en kurs i enkel matlagning och hemsysslor. Denna tanke skulle alltså bli en pendant till den husmoderskurs, som på Iduns initiativ redan anordnats i Norrköping, och som, ehuru drifven i liten, alltför liten skala, i anseende till mängden af dem, som fått stå utanför, dock visat sig ge de bästa resultat. Vi för vår del anse, att om barnen ur socialhygienisk synpunkt äro en nationens dyrbara egendom, de unga flickorna, blifvande mödrar till den ofödda generationen, representera lika stora och dyrbara värden. Är det sant hvad någon har sagt, att barnets hälsa grundläggas några år före dess födelse, och är det sant, hvad erfarenheten visar, att barnets start i lifvet ytterst beror på moderns förmåga att vårda och fostra det, då blir det — ifall man nu bortser från hvad det betyder för flickorna själfva — lika rationellt som något annat att söka förhjälpa de unga kvinnor, som växa upp i okunnighet och fattigdom, till något af den kunskap och kraft de behöfva för att bli dugliga mödrar.

Vi hade också hoppats, att det uppmuntrende exemplet i Norrköping skulle vinna efterföljd på flera håll i landet, särskildt där, hvarest genom rubbningarna under hösten många fabriksflickor fått lämna sitt arbete och stå sökande efter en ny lefnadsbana.

När kvinnokommittén alltså redan umgås med planer att ordna sådana kurser, synes oss ingenting vara lämpligare än att den del af Iduns insamling, som eventuellt kan afsättas för hufvudstadens räkning till liknande ändamål, användes att stödja deras företag.

Idun

VILHELM HEROLD I "AIDA".

PAUL LANGE OCH TORA PARBERG har upptagits på Dramatiska teatern. Den gripande Björnsonska dikten verkar nu utslutande genom sitt rent mänskliga innehåll, de politiska händelser, som en gång formade den i skaldens fantasi, förefalla ej längre så direkt korresponderande med dramats handlingsutveckling. Nu som förut spelas de båda hufvudfigurerna af hr de Wahl och fru Gerda Lundequist. Den talangfulla framställningen är sig lik, möjligen ännu mera fördjupad. Hr Hedqvist är en eruptiv Arne Kraft och fru Sandells biskopinna samma lilla mästestycke, hvarmed hon glädde på Svenska teaterns tiljor. De norska herrar politici i fröken Parsbergs salong gifva så tämligen illusion af oborstade vrövlare. "Jack Straw" angifves af sin författare W. S. Maugham som "en mycket lätt komedi", men i själfva verket är stycket ett lustspel som många andra; det åsyftar att vara en satirisk människoskildring, en klatsch åt parvenyhögfärden, om man så vill, men skämtet rispar endast huden, utan att åstadkomma vare sig blodflöde eller sveda.

Historien om den mångfrestande Jack Straw, som får det infallet att agera kypare på ett hotellkafé i London och därefter låter presentera sig som ärkehertig hos den pösande uppkomlingsfamiljen Parker-Jennings, vidare inför samma familj afslöjas som kypare och till sist visar sig vara en verklig ärkehertig, har emellertid många roliga poänger, hvilka främst genom hr Winnerstrands flotta återgifvande af titelrollen få sin rätta kulör.

Paret Jennings spelas lustigt nog af hr Brunman och fru Hagman, men ingendera gör sig mödan af någon individualisering, utan hålla sig till de mera allmängiltiga aktionsmedlen. Hr Hedlund är särdeles roande som den godmodige slarfvern lord Serlo och fröken Hedman lyser med sin fågning, ty rollen lämnar henne få eller inga tillfällen att ge något af sin talang.

"Buffalo Bill", Operett-teaterns mycket uppuftade äfventyrspjäs, har ett fel, men det är också ett kardinalfel: den är tråkig, och hvarken dansande indianer, djupa urskogar eller riktiga vattenfall kunna upphjälpa den saken. Ingredienserna: diamantstölden, öfverfallet i Pullmanvagnen, Buffalo Bills hjältemodiga angrepp, då situationen är som mest kritisk — allt detta finns, men förmågan att göra det njutbart och roande, ty ett äfventyrsstycke af detta slag måste äfven inrymma en bra dosis godt humör, har lämnat författaren i sticket.

Nu framstår alltsammans som en enda röra, insvept i tjocka skyar af krutrök — ett alster af en talanglös skribent, hvilken med grofva knalleffekter söker dölja sin brist på dramatisk savoir faire.

Södra teaterns danska nyhet "Dagdrifvare" af Julius Magnussen är en bit uppfriskande moral om en rik lätting, som blir en bra karl och en god make. Pjäsen är habilt skriven och präglad af roande danskt humör, som skulle komma ännu mera till sin rätt, om spelets tempo vore mindre släpigt. Utförandet har emellertid åtskilliga förtjänster och särskildt äro hr och fru Norée, herrar Hultman och Sandborg värda erkännande.

Folkteatern ger likaledes en dansk pjäs, "Fina gökar" af M. Gnutzmann, en förbrytarhistoria, hvori förekomma ett par verkningsfulla tablåer och fyra underhaltiga. Det är egentligen hr Fastboms med solid konst spelade skälm, en smidig gammal poliskund, godmodig och räfaktig, som bär upp detta stycke. Men det är tillräckligt för att betrygga dess framgång.

Operans första symfonikonsert med Mendelssohns fagra symfoni nr 4 A-moll, violinkonsert Op. 47 af Jean Sibelius samt som slutnummer ett fragment ur Berlioz' "Faust" och Liszts symfoniska dikt "Tasso" har varit denna hösts vackraste musikaliska insats hittills. I den Sibeliuska konserten spelade hr Julius Ruthström solot med saft och djup i föredraget och rönte entusiastiskt bifall. Hr Järnefelt dirigerade som vanligt med energi och vakenhet sitt hofkapell, hvilket spelade så glansfullt, att det varit förtjänt af en fullsatt salong.

ARIEL.

SÄLLSKAPET "CONCORDIA" vid Norra Latinläroverket hade lördagen den 6 nov. sin sedvanliga högtidssammankomst. Programmet, som var synnerligen innehållsrikt, upptog bl. a. flera musik- och sångnummer, af hvilka särskildt må omnämnas Concordiamarsch, Exaltation och Serenad, samtliga komponerade af skolgossar. En 14-årig elev utförde på sin fiol flera utmärkte nummer, af de Bériot, Dvórák m. fl. Deklamation utfördes af led. Bertil Åkerman, som äfven erhöll sällskapets litterära pris, bestående af Ibsens samlade arbeten. Till sist uppfördes ett lustspel i en akt, författadt af led. Zethelius. Det hela afslutades med en liflig dans.

Ett hundra kronor som pris

tilldelas den bästa artikeln på 3 à 4 Idunspalter öfver ämnet

Husmodern — familjens finansminister!

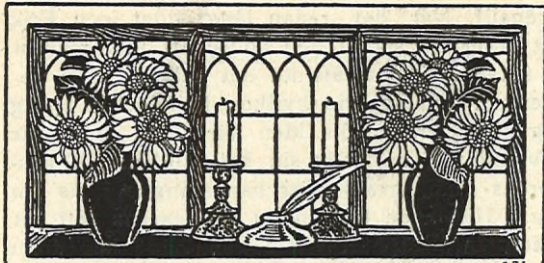
som inom denna månads utgång insändes till
RED. AF IDUN.

Mot hosta,

förorsakad af förkylning, halskatarr m. m., användes Fil. Dr. P. Håkansson's Salubrin fördelaktigast till inandning medelst inandningsapparater enligt särskild beskrifning. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorett omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS

En fosterländsk ton från folk-djupen.

DEN KÄNDA FÖRFATTARINNAN fru Amanda Kerfstedt har haft vänligheten sända oss följande lilla dokument, för hvilket vi med glädje bereda plats:

På min namnsdag den 26 oktober öfverraskades jag af en versifierad gratulation från en jordbruksarbetare i Småland, en ung man, som på detta sätt, ehuru okänd, ville tacka mig för en af mina barnböcker, som han använt i sin söndagsskola. Hans far är torpare och han vistas hemma såsom faderns biträde i torpets odling och skötsel. Han har en särdeles vacker handstil och i stafningen finnes icke ett enda fel. Med dessa verser följde några andra och en af dessa sånger anser jag under dessa emigrationstider väl värd att komma till allmänhetens kännedom. Han kallar den: *Mitt land*.

Jag älskar, jag älskar mitt land i Nord,
min härliga svenska bygd
den bölja, som smeker dess väna strand,
dess vajande skördar vid tjärnens rand,
den teg där jag går vid plogen
i drömmande furors skygd.

Jag älskar, jag älskar min fagra Nord,
med allt hvad det landet har.
Men tufvan i Småland jag älskar mest,
ty "borta är bra men hemma är bäst".
Där hembygdens björkar susa,
där stannar mitt hjärta kvar.

Jag älskar, jag älskar min fria Nord,
som fäderna röjt en gång,
dess skogkrönte höjder, dess bäckars brus,
dess drömmande vinternatts stjärneljus,
dess språk, som af modersläppar
jag lärde i tal och sång.

Från trefna små hyddor och lugna tjäll
i blågröna skogars skygd,
det stige en bön från stora och små
mot Nordens himmel den strålande blå:
Gud skydde vårt gamla Sverige,
vår älskade fosterbygd!

K.K.

Öppet brev till Hillevi!

(På omvägar.)

SEDAN DEN HVITA staden för oåterkalleligt sista gången slutit sina portar och Hillevi återvänt från sina ströftåg därinom till sin Bishop och sin Paul, har jag spejat i Iduns spalter om ej någon finare formad penna än min, skulle vilja sända henne ett tack från den aflägsna landsbygdens kvinna, som endast i fantasien och Idun fått följa Hillevi på hennes intressanta ströftåg genom utställningen. Men som intet i den vägen syntts till, ber jag att få sända Hillevi detta tack. Ej blott för de nöjesstunder hennes bref beredt åt den som lefver och hafver sin varelse endast inom hemmets hank och stör, utan ännu mera ett tack för den undervisning som gifvits i dessa bref och som meddelats så ledigt och lätt att man tagit den in i sitt hjärnkantor, och där möblerat upp en rikhaltig och värdefull vrå, som fordom antingen stod tom, eller var helt och hållet apterad till skräpvrå, så att "en annan gång" då landsbygdens kvinna kan få sträcka ut sin färdeväg till något kulturcentrum, där en konstindustriutställning hålles, så ser hon också, hvad hon ser och det är därför som Hillevi skall ha tack!

Äfven Hillevis uppdelning af utställningsområdena, där hon kallar keramik- och kristallafdelningen för den manliga och textilafdelningen för den kvinnliga eller "fruntimmerutställningen", fann jag synnerligen träffsäker.

Är det ej just så hela lifvet igenom? Mannen formas och slipas, som ett ler i krukmakarens hand. Ja, han får nog också sina tider i brännugnen — och hårdningsproceduren undslipper han måhända ej heller så lätt, men då han väl är färdig, är han också "unik" och kan stå för sig själf till och med många gånger som utställningsföremål. Han blir bedömd, värderad

och prisbelönad. Han får medaljer och diplom och hedersomnämmande hvar efter sin art, form och färg. Och vare sig han står på öfversta hyllan eller på en mera obemärkt plats, är han dock något för sig, under det att kvinnans hela lif till och med i detta hennes århundrade är som en tråd i väfven.

Äfven hon har många utvecklingsstadier att genomlöpa. Tråden måste behörigen tvättas, kardas, spinnas och färgas innan den kan slås in i väfven. En haute-lisse eller en gobeläng t. ex. behöfver många små trådar af olika färg för att bli något helt och för att det hela skall "göra sig".

En del få därför ljusa, glada färger, som framtråda och bilda rosor och dajeliga blader, under det att en del andra och det kanske det stora flertalet får en mörkare färgton för att bilda bakgrund och låta de ljusare framtråda så mycket bättre.

Men vare sig du hör till de mera framträdande eller till bakgrundstrådarna — håll dig väl fast! Brister du så blir det dock en lucka i ledet äfven om du suttit aldrig så trängd på alla sidor. Så länge du gör din insats, bidrager du dock att hålla ihop det hela, men låter du missmodets och oförnöjsamhetens malmaskar äta ut dig under förespeglning om frihet, så blir du bara "flock", som piskas af och sopas ut på storstädningsdagen. Du föres bort af den vind som blåser, och du anar måhända ej ens själf hur långt den drifver dig.

Eller du står i "varpen" . . . Det är det stora färglösa underlaget, som ej får synas, ej ens "glisa igenom", men som skall bära hela tyngden utan att "slå sig" eller slakna. Det är den som skall hålla ut, som skall tåla att slita på äfven sedan inslagets ömtåligare färger bleknat, eller skörare material nöts och brustit. Hör du till varpen så stå stadigt och var glad att det var du som bar den stora tunga "räckan", äfven om du ej skulle uppskattas, men af dig mera komma till synes än en värdelös "förrände".

Och då Hillevi nu går att randa sin egen lyckas väfnad tillönskar jag henne att uppräningen må vara så stark att den håller hennes tid ut och att inslagsfärgerna må blifva så äkta att de ej blekas af mycket glödande solsken eller lakas ur af för mycken skarp lut.

Må Hillevi få många ljusa trådar att slå in och må skälet alltid gå rätt.

VERIS.

Hillevi, som blifvit satt i tillfälle att ta del af insändarinnans öppna bref, sänder från djupet af sin landsort en tacksam hälsning tillbaka och låter samtidigt förstå att det icke är omöjligt att hon låter höra af sig på nytt fram på nyåret, om eljes hon får något af intresse att förtro sina vänner i Idun.

Lytets börda.

Berättelse af Hjalmar Höglund.

Belönad med hedersomnämmande vid Iduns romanpristäffing 1908.

(Forts. fr. n:r 45.)

NÄR HAN nådde hemmet, satt Elsa ännu uppe och kom honom till mötes. Det hade under Eriks frånvaro kommit till ordväxling mellan henne och hennes svärmor, gamla fru Axner, något, som aldrig förr händt dem emellan. Fru Axner hade tämligen barskt sagt ut sitt hjärtas mening, att hon, Elsa, borde tänka mera på sin mans börda än på sin egen. Eller vore hon dåraktig nog att tro, det han funne den lättare än hon? Och trodde hon det inte, nå, vore det då inte en hustrus plikt och rent instinktliga behof att en sådan gång söka lätta under i stället för att lägga sten på börda? Därför borde hon också ha mottagit Erik ytterst grannlaga och hjärtligt i stället för att brista ut i jämmer och förebråelser. — Så hade det låtit från svärmoderns sida och Elsa hade försvarat sig efter bästa förmåga och det hade fallit rätt tunga ord emellan dem. Men Elsa var af det virket att hon aldrig gaf vika i dispyten och aldrig fann sig ha orätt, så länge dispyten varade. Hon behöfde tvärtom en rundlig tid på sig, innan hon mjuknade så pass, att hon började inse, det rätten kanske varit på den motsatta sidan. Vid Eriks hemkomst satt stridslystnaden och efterdyningen af dispyten ännu kvar i hennes sinne.

"Att du kommer så sent hem!" förebrådde hon i kort ton.

"Å, numera kommer jag väl aldrig för sent," svarade Erik litet suddigt. "Du kunde helt lugnt ha lagt dig utan att vänta på mig."

Elsa fixerade honom ett ögonblick misstänksamt, så gick hon närmare intill honom och kände spritlukten.

"Blind håller du på att bli, och ändå dricker du dig drucken?" utbrast hon förtrytsamt.

Erik kände, hur den blixtnabba, förfärliga vreden åter kom öfver honom, och han gjorde genast helt om och skyndade ut genom dörren och in i sin ateljé, hvars dörr han slog hårdt igen efter sig, och inne i ateljén kastade han sig på soffan och tog en filt öfver sig. Han ville ha lugn och ro till hvad pris som helst, ro, ro, ro . . .

Blind och ändå dricker du dig drucken — voro de då från förståndet allesamman, hans egen hustru inberäknad? Om de idioterna sade "blind och därför", så kunde det ligga någon rimlighet i det, men "blind och ändå", det innebure bara något absurdt och elakt. Å, hvad det där retade honom . . .

Men vreden mojnade åter af, och bekymrets tankar kommo i stället, bittra och tunga. Men han mindes också sin nya idé: pennan vore hans enda räddning, pennan, pennan! Och med den tanken somnade han slutligen in.

När han vaknade påföljande morgon, stod Elsa bredvid med rykande kaffe och ett litet glas konjak på brickan.

"Jag tänkte, att du kanske ville ha litet kaffe," sade hon i en ton, som om hon bad om ursäkt för det, att hon störde honom.

Erik kände sig ruskig och halft frusen och var glad öfver att få något värmande till lifs. Så kom han ihåg gårdagens händelser. Ledsammt alltsammans! Och besöket i gästgifvaregården kände han sig skamsen för, dumt påhitt det där! Hvad tänkte Elsa måne nu om det, som förefallit dem emellan?

Men Elsa lyftade ett litet bord fram till soffan och ställde brickan på det.

"Jag skall försöka att göra det bekvämt åt dig," sade hon vänligt.

Erik såg frågande på henne. Göra det bekvämt — hm, kanske var den första stöten redan öfverstånden? Det vore för innerligen väl!

"Tack skall du ha!" svarade han hjärtligt. I den stunden önskade han ingenting högre än att få vara hjärtlig.

Och Elsa serverade honom kaffet och satte sig själf på en stol bredvid honom. Men hon teg och vred sig nervöst på stolen.

"Nå, Elsa, hur ha vi det nu?" frågade Erik och slog an en glädtig ton. Han ville på något sätt söka komma in på det rätta spåret igen.

Elsa gaf honom en hastig blick, men så slog hon åter ned ögonen som en blyg, skuldmedveten ungdom.

"Ja, det är något jag ville säga dig, men jag har så svårt att komma fram med det," svarade hon skyggt, som om hon åter stode vid början af deras bekantskap.

Erik satte kaffekoppen ifrån sig och tog hennes ena hand mellan sina.

"Kanske går det bättre nu," sade han leende.

"Ja, kanske," genmålde hon och log också, fastän hennes leende kämpade med gråten. "Jo, Erik, det där tråkiga i går, det har jag i min ensamhet legat och ångrat hela natten. Det var ju förfärligt illa och elakt gjordt af mig, men olyckan med dig tycktes mig så gräslig, att jag ej visste till mig, och sist i går kväll var jag så ledsen och så ond på hela världen,

Hvarje husmoder **Barngarderoben** hvarje sömmerska likaså.
bör prenumerera på
Pris för helt år 3 kr.; halft år kr. 1:60
Lösenummer 30 öre.
12 häften årligen.

kanske mest på mig själf, att jag blef bitter i orden. Och nu ville jag så innerligen be dig, Erik, att du glömmet allt det där, som om det aldrig hänt,“ slöt hon, och när hon kommit till slutet, hade gråten segrat öfver leendet och klara tårar runno utför hennes kinder.

Erik lyftade henne upp i sitt knä och lade sina armar om hennes lif.

“Glömmet — å, kära Elsa, ingenting hellre än det, ty jag hade själf tänkt be dig glömma. Men,“ tillade han allvarligt, “du måste lofva mig att aldrig förebrå mig för min blindhet eller säga något klandrande därom, ty det finnes ingenting som sårar mig så djupt som det. Kan du undvika det, så tror jag, att ingenting skall störa friden oss emellan, och både du och jag, i synnerhet jag, skall då känna olyckan mindre bitter.“

Elsa svarade ingenting, men hon slog armarna om hans hals och kysste honom, och Erik tolkade det som ett ärligt löfte. Nu skulle nog något sådant som i går aldrig kunna hända mera, sådana ord aldrig mera komma öfver hans hustrus läppar, kanske icke ens sådana tankar mera få insteg hos henne. Och Erik erfor en stor lycka, så stor och stark, att den tycktes honom gå som en rent fysisk strömning genom hela hans kropp, och han kände sig försonad med gårdagens bitterhet bara för detta återfinnandets stora glädje.

När Erik åter blef ensam, gick han en stund fram och åter öfver golfvet i funderingar. Det föreföll honom, som om han genom det timade fått en bättre inblick i sin hustrus karaktär och egenheter. Elsa var envis, i hög grad envis och trög i sinnesvändningarna, om det uttrycket låte tänka sig, men om hon blott finge tid på sig, om hon bara först finge likasom taga motgången i kragen och närmare betrakta den, så vore hon nog inte den, som fejt och jämmerfullt droge sig undan för en brottning. Och Erik började förstå det aningsvis, att om olyckan blefve stor och tryckande, så skulle Elsa trots allt vara den kvinna, som bäst af alla passade honom till hustru.

X.

Under väntans tid.

EN TID DÅREFTER inträffade något oväntadt, som i väsentlig mån jämnade vägen för Erik och gjorde hemlifvet lugnt och bekymmerfritt trots hans tilltagande blindhet.

Han mottog en dag en skrifvelse, hvari meddelades att gamle kassör Björck gått ur tiden och före sin död förordnat honom till en af utredningsmännen i boet. Denna underrättelse grep Erik synnerligen smärtsamt. Han kände sig kraftlös och oförmögen till handling liksom förr en gång, men den gången hade kassören trådt räddande emellan och ryckt upp honom ur dådlösheten; nu däremot lät han hälsa, att han för alltid stigit ut ur spelet. Det var, tyckte Erik, som om en af grundpelarna under hans gamla byggnad plötsligt rullat undan och lämnat honom i sticket, och, samtidigt som den var med mistningen af synen, föreföll denna nya förlust kännbarare än den kanske skulle ha gjort under fullt arbetsföra dagar.

Erik hade allt mer och mer dragit sig tillbaka från sällskapslifvet. Det plågade honom att vara tillsammans med en hel del obekanta och halfbekanta människor, som icke rätt förstodo att bedöma hans ömtåliga förhållanden, och därför sökte han numera endast sina närmastes umgänge. Mycket ogärna företog han också denna resa. Hade det gällt en annan, skulle han helt enkelt ha afsagt sig uppdraget, men till gamle kassören tyckte han sig stå i så stor skuld sedan förr, att det i hans tanke varit en

försyndelse mot den hädangångne att icke nu uppfylla hans yttersta vilja. Och så reste han.

Det var med djup rörelse, som Erik åter trädde in i den gamle vännens och välgörarens forna bostad. Allt därinne var sig likt som förr, likt i minsta detalj utom däri, att den välbekante mannen i skjortärmarna nu saknades på sin plats vid skrifbordet. Men allt därinne talade om honom, bokskåpet, den stora skinnklädda soffan, stolarnas precisa ställning på sina platser, ja, till och med det lilla hagelfyllda glaset på skrifbordsmattan, hvilket tjänstgjort som kombinerad penntorkare och pennställ. Hvar sak hade sitt att berätta om kassörens vanor och egenheter, och vittnandet var så starkt och omedelbart, att det förekom Erik som blott en minutens tidsfråga, när den gamle åter skulle dyka upp mitt ibland sina tillhörigheter. Men den gamle kom ej.

Med en obeskriflig känsla, halft af obehag, började Erik jämte den andre utredningsmannen granska och anteckna den dödes tillhörigheter. Detta bruk var icke hänsynfullt och vackert, icke alls vackert; det var tvärtom en ogrannlagenhet, en brutal försyndelse, det var ju detsamma som att plagg för plagg kläda af en människa in till nakna själen. Det vore vackrare och kärleksfullare att en döds kvarlätnskap förintades ovisiterad. Men eftersom den gamle velat det och förordnat honom till det, så...

Det stora bokskåpet låg Erik närmast om hjärtat sedan gammalt, och han öppnade dess dörrar på vid gafvel och ville inleda bouppteckningen med dess innehåll. I skåpets rymliga nedre afdelning stodo några taflor omsorgsfullt inställda. Erik kunde icke påminna sig ha sett dem förut, och hvad hade gamlingen för öfrigt menat med att sätta taflor inne i ett slutet skåp? Det vore väl den minst lämpliga plats man gärna kunde tänka sig för sådana saker. Och Erik tog ut en af dem för att granska dem, men vid första blick på den studsade han af förvåning. Det var ju en af hans egna taflor! Han tog fram flera ur skåpet och synade dem, den andra, den tredje, den fjärde — alla voro hans eget verk! En brännande rodnad öfverfor hans kinder och utan att yttra ett ord ställde han taforna tillbaka i skåpet och öfvergick till andra saker. Han förstod, att detta innebar något, hvaröfver han måste söka få förklaring.

Bland den aflidnes papper i skrifbordets lådor hittade Erik först af allt ett öppnadt kuvert med sin mors välkända handstil. Hvad var nu också detta? Hastigt granskade han dess innehåll och fann ett med sin mors stil skrifvet bref och därjämte ett tidningsurklipp, af hvars innehåll han ögonblickligen igenkände några rader. Och åter rodnade han förlägen och stoppade brefvet oförmärkt i sin ficka. Detta hörde icke till den hädangångnes värdepapper, detta tillhörde fast hellre honom själf.

Bland papperen låg också den dödes i laga form uppsatta och bevittnade testamente och vid dess genomläsande befanns det, att kassören till Erik testamenterat icke blott sitt lilla lösöre i möbel- och bokväg och dylikt, utan också en ganska afsevärd del af sin icke så obetydliga kontanta förmögenhet. Resten däraf tillföll dels stadens välgörenhetsinrättningar och dels ett par ännu kvarlevande släktingar.

Med darrande hand räckte Erik testamentet till den andre och bad denne läsa det högt. Nej, det var icke någon villa, ord för ord ljöd det lika som han själf fattat det. Allt i rummet var således hans egendom, allt utom konstanter och värdepapper, som hemföll under delning.

När bouppteckningen var verkställd och allt

ordnadt, var det redan långt lidet, och Erik lät öfvertala sig af den andre att följa med ut i staden för att avsluta det hela med en gemensam middag, vid hvilken Erik också ansåg sig böra vara värd. Men när äfven denna var öfverstökad, då smög sig Erik tillbaka till kassörens rum, hvars dörr han stängde i lås om sig. Här hade han ju nu arftagarens rätt att träda in, och här, visste han, hade han ännu en bouppteckning att göra, men en bouppteckning, vid hvilken han ville vara allena.

Han såg sig långsamt om i rummet, som om där ovillkorligen ändå måste finnas någon, ett hvitt hufvud och ett par vänliga ögon, som sågo på honom från någon plats i rummet; men där fanns ingenting. Då slog han sig ned på kassörens stol vid skrifbordet och framtog det funna kuvertet. Detta ville han först af allt finna förklaringen till, och han drog varsamt ut moderns bref och läste det:

Min bästa herre!

Det är med liflig hägkomst af er synnerliga välvilja för min son under hans skoltid som jag nu i mina bekymmer kommer att tänka på er, ty jag vill så gärna tro, att ni ännu har något kvar af er forna sympati för honom. Som ni kan förstå, så har han på sin konstnärsväg mötts af mångahanda motgångar, och tyngst ha de ekonomiska kanske varit. Nu ha dessa motgångar rent af öfvermannat honom och bragt honom till en häglös och sorgmodig sysslolöshet, som ängslar mig. Han har starkt behof af att ryckas upp af någon utomstående för att icke helt och hållet mista tron på sig själf. Min bästa herre, skrif till honom ett uppmuntrande bref eller gör hvad helst annat, som ni anser bäst, blott ni förmår rädda honom ur denna hans själsnöd! Bäst dock, att han icke får vetskap om detta mitt bref, ty då skulle ju edert möjliga åtgörande te sig annorlunda för honom. Med full förvisning att ni söker göra något för honom, förblifver jag er tacksamma
Karin Axner.

Erik lade brefvet ifrån sig på bordet. Nu började han förstå sammanhanget. Hans mor, hon var sig lik i omtanke, när det gällde hans välgång! I moderskapet låg allt det finaste och skäraste, det mest energiska och kraftiga hos kvinnan nedlagdt, och ett halflif endast lefde kanske den kvinna, som af omständigheterna förhindrades att fylla sin bestämelse som mor, ty därigenom skrinlades och fränstals henne det bästa och det vackraste af hennes egenheter och kanske det allra ljufvaste af hennes lif. Men hans mor, hon var nog dock den yppersta af alla mödrar! Han kunde ej minnas så långt tillbaka, att han ej beundrat henne. Väl hade han som äldre iakttagit små brister och fel äfven hos henne, men som heljuten kvinnobild stod hon i hans tanke oupphinnelig, och detta hennes bref borttog heller ingenting af den öfvertygelsen.

Erik drog ut äfven det öfriga i kuvertet och fann, att detta utgjordes icke blott af en tidningsartikel, utan också af konceptet därtill och att tidningsartikeln, som han förut upptäckt vid första ögonkastet, var artikeln om hanstafvelutställning, den som en gång skänkt honom så mycken glädje och tillförsikt och som då tyckts honom båda en ljusare tid. Och han fann därjämte, att konceptet till artikeln var af gamle kassörens hand. Men Erik kände sig icke glad öfver upptäckten. Det var något af hans eget värde, som nu togs ifrån honom, och med en känsla af beklämning stack han papperet tillbaka i kuvertet och läste in detta i skrifbordslådan, och så steg han upp och började en långsam vandring fram och åter öfver golfvet.

Uppgit livvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Höer ågar fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta Pappersmönster. Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blusliff 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktsmönster 50 öre, Kragmönster (Pellorin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktsmönster 1 kr. Mönster kunna lifven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbel't mot det vanliga. Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af lifvid insändes till Mästern Samuelsgatan 43, Stockholm Iduns Mönsterafd.

Så hade det då fallit ljus öfver dunkla händelser. Nu såg han alltsammans i sin helhet och nu förstod han, hvarför kassörens räddande bref kommit just under hans försöfnings och själslöd, som modern kallade det. Det var därför, att hans mor sett hans kritiska tillstånd och i sina bekymmer vädjat till gamle kassören med sitt bref, och därför, endast därför, hade denne i sin tur skrivit det eggande brefvet till honom själf, och så hade tafvelutställningen följt och så tidningsartikeln och så till sist affären med taflorna där i bokskåpet. Större delen af de i boklådan sålda taflorna hade kassören således i all hemlighet själf inköpt. Det var lätt att förstå, att den hedersmannen icke velat direkt bistå honom med ett penningbelopp, utan föredragit att göra det i form af tafvelinköp för att därigenom på samma gång sporra honom till nya försök och ingifva honom tro på sig själf. Det var obestridligen klokt tänkt och handlat, men ändå, ändå... Det var således icke hans egen skaparkraft och förmåga, som den gången gjorde sig gällande, hans framgång då var i stället endast en följd af andras konstgrepp och åtgöranden... Männe det i själfva verket fanns många, hvilkas slutliga framgång mer eller mindre varit beroende af dylika konstlade hjälpmedel? Kan- ske det — tråkigt i alla fall att upptäcka det om sig själf...

Och Erik fortsatte i timmar sitt långsamma vankande öfver golfvet, och därute dog under tiden dagen bort och skymningen steg fram ur skuggorna, kämpade en kort kamp mot de tända gatlyktornas sken, och gaf så vika äfven den. Endast ett svagt sken från en aflägsen gatlykta nådde till sist in genom fönstret och lade sig i en strimma öfver skrifbordet, men föröfrigt var rummet mörkt. Då stannade Erik sin vandring och slog sig ned vid skrifbordet, lade armarna öfver bordet och hufvudet mot dem och brast i gråt.

När man riktigt rotrycker alla stordådstan- kar och all egenmaktstro och begrafver i enslig stillhet sitt gamla jags inbillade värde, då är det godt att få gråta ut en stund i ensamheten, där inte öga är vittne... Och det är ljuft och rofullt att få taga emot, att vara föremål för andras vakande omvårdnad; men hvad det måtte vara utsägligt mycket ljuftvare att icke behöfva taga emot, och än mera att kunna gifva...

Så snart Erik ombestyrde de ärfda sakernas öfverflyttande till sitt hem, återvände han själf dit, och han fann snart hvilket välgörande in- flytande kassörens stamete dock skulle komma att utöfva på hans lif. De ekonomiska be- kymren och därpå härflutande stridigheter och utbrott dogo snart bort af sig själfva tack vare den ärfda summan, och hemlifvet fick i stället en prägel af lugn och förnöjsamhet, som det förut knappast haft ens under den bästa tiden, och Erik själf fick numera handla och vandla efter eget behag. Hans blindhet var icke längre det allt annat uppslukande och all glädje dö- dande faktumet; den ekonomiska tryggheten hade likasom afslipat den dess mest farliga tagg och gjort den mindre afskräckande. Elsa märkte nog med vemod att Eriks syn oupphörligen försämrades, men när hans arbetsförmåga nu icke längre var den faktor, hvaraf hemmet uteslutande var beroende, så såg hon numera förhållandet lugnt i ansiktet. Det var ju en högst ledsam sak, men dock icke något som öblidkelligen och afgörande ingrep i hennes och barnets lif — och så kom det sig, att hon efter denna tid blef muntrare, hjärtligare och jämnare till lynnet. Erik förstod mer än väl hennes tankegång och han förstod också, att den i grunden var mera omedveten än öfver- lagd, mera en naturlig följd af det nya läget än egennyttig beräkning; men för hvar gång han kom att tänka därpå, erfor han liksom ett

behof af att buga sig djupt för den hädan- gångne välgörarens minne och tacka mest för det, att han nu åtminstone fick bli blind i frid och stillhet.

*

Som en följd af att Erik helt och hållet dragit sig tillbaka från sällskapslifvet, så upp- stod hos honom ett behof af att på annat sätt utbyta tankar med andra, och när blindheten numera var hufvudtemat för honom, så föll det af sig själf att hans tankeutbyte äfven skulle gå i den riktningen, och af denna orsak öpp- nade han korrespondens med sin nyvunne vän Ture Dahl, den blinde talaren på mötet, till hvilken han känt sig så sympatiskt dragen.

“Det är ej utan, att jag icke först af allt anser mig böra bedja dig om tillgift för det att jag skrifer,” inledde han denna sin bref- växling, “ty för det första så kan jag ju icke din punktstil, utan nödgar dig att anlita andra för att läsa mina bref, och för det andra så har jag egentligen ingenting att förtälja dig. Men då du, som varit blind sedan dina första dagar, aldrig erfarit hvad det vill säga att hålla på att bli blind, så kanske det kan intres- sera dig att höra små skildringar eller utgju- telser från ett dylikt ledsamt stadium. Dess- utom plågar det mig att bära alla tankarna out- talade inom mig, jag måste ge en del af dem fritt utlopp, och jag ber dig göra mig den vän- tjänsten att taga emot flödet.

Min blindhet tillväxer sakta men säkert, och jag har redan kommit därhän, att jag icke skulle ha kunnat skriva detta bref någorlunda rad- rätt, om icke min hustru med blyerts först för- tydligat eller förtjockat papperets linjer. Nästa gång jag skrifer, hjälper kanske icke ens den metoden.

(Forts.)

Två utställningar.

I KONSTNÄRSHUSET utställer norrlandsmålaren Hel- mer Osslund f. n. en samling af sina skisser och större dukar. Vi ägnade redan i början af detta år en längre illustrerad artikel åt den talangfulle konstnären och hans alstring, hvarför vi nu måste nöja oss med att blott påpeka utställningens tillvaro.

Två kvinnliga konstnärer, fröknarna Adèle Söder- berg och Maja Setterberg, ha i Hultbergs konsthandel en liten separat utställning, som är värd ett besök. Fröken Söderberg visar sig som en rätt talangfull gen- remålarinna, särskildt hennes sagomotiv utmärka sig för vacker färg och en viss poetisk naivitet.

Fröken Setterberg har nog ännu åtskilligt att lära, innan hennes pensel kan röra sig fritt och få bukt med en del tekniska svårigheter, men både hennes porträtt och Dala-figurer röja talang.

Till kamp mot svälten!

Trpt. från föreg. nr Kr. 4,454: 34

Från Medmänskliga, Fritsla, 5:— H. S., Nyköping, 10:— A. Magnusson, Gåsborn, 2:— Vits Ungdoms krets, Sturefors, 4:78. Skolbarn vid Vits kyrka, Sture- fors, 4:07. Af äldre personer, Sturefors, 14:35. Lista 137 (Elna Ström, Västerstad, 1:— Hanna Olsson, Brorstorp, 1:— Oscar Andersson, Brorstorp, 2:— Bror Andersson, Brorstorp, 2:— Emil Larsson, Bror- storp, 1:— Anders Nilsson, Pårp, —:50. Johan Petersson, Östraby, —:55. Otto Andersson, Särsvik, 1:— Elin Pettersson, Gunnarstorp, 1:— Magnus Olsson, Västerstad, 1:— Ivar Jacobson, Gunnarstorp, 1:— Oscar Dahlsjö, Askeröd, 1:— Axel Bengtsson, Askeröd, 1:— Hanna Andreason, Askeröd, 1:— Kerstin Nilson, Askeröd, 2:— Nils Larsson, Dala pr. Askeröd, 2:— Sven & Knut Andersson, Askeröd, 2:— L. Bengtson, Gunnarstorp, 1:— G. Blomster- berg, Askeröd, 2:— Ernst Nilsson, Askeröd, 1:— Albin Asp, Askeröd, —:50) = 25:55. Lista 144 (Tyra Adler, Mönsterås, 1:— Z. Y. X., Mönsterås, 1:— Alma Pettersson, Mönsterås, 1:— T. K. G., Mönsterås, 2:— L. J. Karlberg, Mönsterås, 1:— Gifvet, Mön- sterås, —:25. F. — — —, Mönsterås, 1:— E.-t., Mönsterås, —:25.) = 7:50. Lista 145 (Fröken Edlund, Mönsterås, —:25. Naéme Löfgren, Mönsterås, —:50.) = —:75. Lista 146 Mönsterås, (A. C. —:50. E. Rdk —:25. H. —:50. H. G. —:50. H. Ma—r —:25.

E. B—m —:50. K. R. 1:— M—a —:50. A. J. 1:— A. H. —:50. O. Etr. 1:— J. Å. —:25. F. Å. —:25.) = 6:50. Lista 147 Mönsterås (O. A. A. 1:— —:50. E. B. B. —:50. L. —:50. A. S. —:50. V. Johansson 1:— E. W. —:50. R. S. 1:— C. A. G. —:50. Onämnd —:50. A. E. —:50. G. N. —:25. Enoch Anderson 2:— Esping Johanson, Åsevad, 1:— S. E. 2:— A. Åbg —:50. M. B. 5:—) = 17:75. Lista 148 Mönsterås (Ser. —:50. A. Å. —:50. G. W. L—n 1:— E. Rdk. —:50. C. S. —:30. Kapt. Bergström —:50. J. Carlsson, Stubbmäla. —:25. Hg. Mönsterås, —:30. H. Gs. Lebhult, —:30. O. A., Lebhult, —:25. G. Pettersson, Lebhult, —:30. Sch. Lebhult, —:30. E. Ståhl, Lebhult, —:25. D. W., Ålem, —:25.) = 5:50. Lista 126 Karlsborg (Insamladt å en kaffest på K. F. U. K. 126:20. Emma Sander 10:— Matilda Svenson 3:— Elin Almqvist 3:— Hildur Hultqvist 1:— Anna L. Svenson 1:— R. Green —:50. Artur Anderson —:50. A. Karlgren —:50. Edvin Andersson —:50. Lj. B. Person —:25. H. Olsson, —:50. Oscar C. Svensson —:50. J. Lid- man —:50. A. Risholm 1:— A. Pettersson 1:— Anna Gustafson —:50. A. K. Lindström —:25. J. R. Anderson —:25. G. Fång —:25. C. Johansson —:25. Hulda Bergman 1:— Sigrd Lundgren 1:— Eva Schall, 2:— Karin Fahlin, 1:— Hildur Rosen- gren 1:— P. H. Rosenqvist 1:— Friedleiff 2:— I. M. 1:— Laura St—a, 4:— Clara C., 2:— Fal- lander 2:— Ester Byqvist 5:— A. Rosengren 1:— Severin 2:— Ivan Ljus —:50. Torsten Carlsson 2:— H. Roos 1:— John Trolander 1:— J. Dan- ley 2:— D. Lundkvist 1:— And. Hellmer 2:— A. W—n 2:— E. P. 3:— A. B. 1:— J. j. J. 1:— Augusta Håkansson 3:— Fru Ståhl 1:— M. L. 1:— Z. 5:—) = 77:75. Fru Anna Hersén, Grangårde, 29:50. Ida Holmdahl, Malmö, 5:— Augusta H., Lidköping, 2:50. Från liten Gurli 1:— A. D. Akerby, 2:— Elin Nilsson Askersund, 5:— L. N., Ystad, 5:— Fru S. Berg, Mjölby, 5:— Lista 100, Söderhamn, (H. S. 5:— Syskoleflickor i klass II genom bortlottning af en docka 25:25. Skolbarn 3:—) = 33:25. Richard Hogner, Boston, Mass. U. S. A., 111:52. A. H. D. Ystad, 10:— Från patienter i Säf- sjö sjukstuga, 6:50. Lasarettet, Falköp. 50:— In- saml. genom Signe Hallin, Bergsjö, 42:— lista 143. Lista 46, Bergsjö, (X. 1:— Y. 4:— Z. 1:— W. 1:— B. A. 1:— J. J. 1:— E. E. 1:—) = 10:— Fru A. M—bg, Fagerliden, Nynäsh., 3:— Syster Teckla. Fagerliden, Nynäsh., 2:— T. & F., Göteborg, 1:— Skolbarnen o. Folkskolan, Hvällinge, 28:30. C—e. S—, Sthlm, 10:— G. W., Sundbyberg, 2:— B. L., Sthlm, 1:— Anna C., Sthlm, —:50. Inez F., —:50. F. S., Sthlm, 5:— Charles A. Dahl, 16 Capelandst. Bos- ton, 50:— H. S. Örebro, 10:— K. E. P. S., Häl- singborg, 4:— H. Högberg, Fole, —:75. Lista 10, Backe, (M. S. —:50. O. P. Nolén 1:— Eric Nyberg 1:— Fru H. Rudén 3:— John Ullin 1:— Aug. Rundkvist 1:— Bernh. Norlander, 1:— Oscar Eric- son 1:— Sie Nilson 1:— Alb. Sjödin 1:— A. Anderson —:50. C. O. 3:— U. T. P:s 1:— Karin Björklund 1:— Brita Seling —:75. K. L. —:50. L. Eneberg 1:— Hulda Westberg 1:— E. N. —:75. A. E. N.,Tjonnäset, 1:—) = 22:— Lista 152, Backe, (Ida Laurell, 1:— Ebba Gentsle 5:— Anna Eric- son 2:— M. Olofsson 3:— O. L. 1:— Sven Jo- hansson 2:— Beda 1:— A. Carlbon 5:— A. Bagge 5:— Sara Fjellgren —:50. Anna Kullin —:50. Kristina Anderson —:35. Sara Lundin 1:— A. Hörn- feldt 1:— Anna Person, Jansjö, —:50. H. Norlan- der, Jansjö, —:50. Karin Johanson —:50. Ida Sahlin 3:— H. N. 2:— Fru Kristine Söntely 5:—) = 39:85. Lista 154, Backe, (E. Sommarin 1:— A. Lundholm 1:— G. Lundholm, 1:— B. Bellander 1:— Anna Norlander 1:— Skolb. i Backe folksk. 11:40. O. Norman 1:— Z. P. E. 2:— H. E. 3:— Lilla Sonja —:75) = 23:15. M—n., Sthlm, 10. Summa kr. 5,293:86.

Gwens frågobyrå.

REDAN I SAMBAND med Gwens öfvertagande af vår modeafdelning “Från Rue de la Paix till Strandvägen” tillkännagifvo vi, att vi lyckats med vår nya medarbetare träffa en öfverenskommelse, som ytterligare sätter läsekretsen i tillfälle att tillgodogöra sig hennes goda omdöme, erfarenhet och stora upp- finningsrikhet i allt, som gäller toaletens område, där hon är vår främsta svenska auktoritet. Dessa Gwens egenskaper ha våra läsarinor föröfrigt helt säkert redan själfva konstaterat i de artiklar hon i Idun signerat med sitt kända märke. Vi påpeka ännu en gång, hurusom detta privilegium att korrespondera med Gwen i kvistiga smakfrågor och praktiska detalj- frågor är en alldeles särskild förmån för Iduns läsarinor, helt visst icke minst välkommen i de hem, där husmodern måste se till att få ut det mesta möjliga af den för hemmets för- sköning och den egna toaletten disponibla summan. Brevet adresseras till Gwen, Iduns re- daktion, och måste åtföljas af dubbelt svars- porto.

